

Monitor Programma Noodplan lerarentekort

Lerarentekort nu 15,3%

Monitor

Deze monitor geeft inzicht in het lerarentekort in het Amsterdamse primair onderwijs per 1 oktober 2021¹ en de maatregelen waarmee het tekort wordt bestreden.

Aanleiding

Het lerarentekort in het Amsterdamse basisonderwijs is groot. Te veel Amsterdamse kinderen hebben geen vaste leraar of een leraar die (nog) niet bevoegd is voor de klas. Uit arbeidsmarktonderzoek van CenterData² uit 2018 bleek dat in de periode 2019-2024 de uitstroom (o.a. pensionering) van leraren in het Amsterdamse primair onderwijs veel groter zou zijn dan de instroom. Daarom is een Noodplan opgesteld met maatregelen om het lerarentekort in het basisonderwijs terug te dringen. Daarbij is besloten om zo nodig ongelijk te investeren om de kansengelijkheid te bevorderen.

Doel noodplan

In 2023 is het gemiddelde tekort aan bevoegde leraren in het basisonderwijs in Amsterdam kleiner dan 5% en is er geen ongelijkheid meer in de verdeling van het tekort.

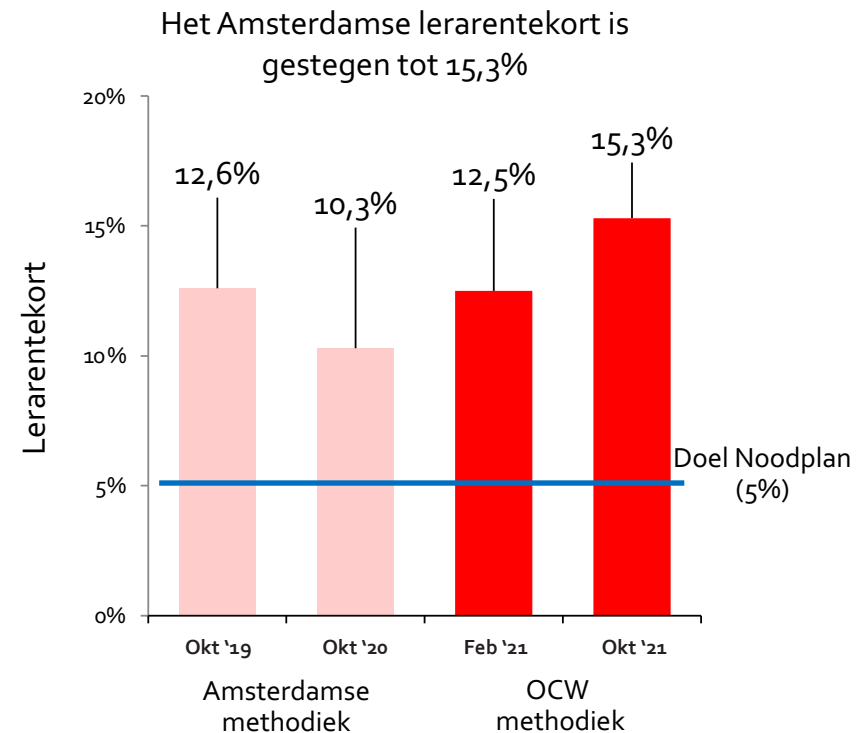
Het lerarentekort in Amsterdam is toegenomen

Uit de meting van oktober 2021 blijkt dat het tekort in Amsterdam is gestegen tot gemiddeld 15,3% (fte). In februari 2021 was het tekort 12,5%. Daarnaast zien we dat het tekort nog steeds ongelijk is verdeeld over de scholen.

Zonder maatregelen zou het lerarentekort nog hoger zijn

Er gaan veel leraren met pensioen, er zijn veel banen in de randgemeenten en de huizen zijn daar beter betaalbaar. Een structurele verhoging van lerarensalarissen is uitgebleven. De invloed van de besturen en de gemeente op deze ontwikkelingen is beperkt. Maar met de maatregelen uit het Noodplan zetten de werkgevers en de gemeente Amsterdam alles op alles om de uitstroom van leraren uit het Amsterdamse onderwijs te beperken en de instroom te vergroten. Hierover meer op pagina 4.

Definitie lerarentekort In deze monitor gaan we uit van het verschil tussen het aantal bevoegde leraren (fte's) dat momenteel werkzaam is en het aantal dat er in de ideale situatie zou zijn.

¹ Personeelstekorten primair onderwijs in de G5, OCW / CentERdata, oktober 2021

² De arbeidsmarkt voor leraren primair onderwijs 2019-2024 Regio Noord-Holland, CentERdata, november 2018

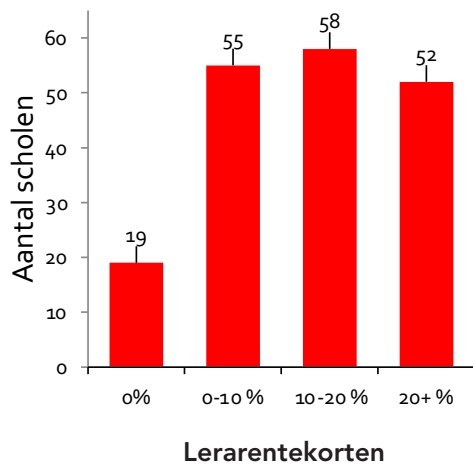
Het lerarentekort in Amsterdam, G5 en in Nederland

Tekorten per school blijven ongelijk verdeeld

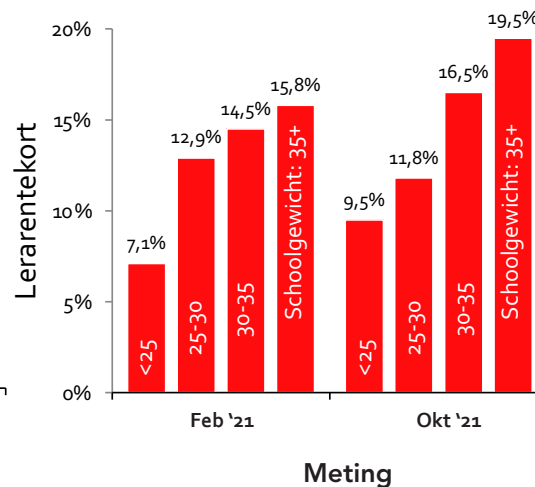
Het lerarentekort is ongelijk verdeeld over de scholen en de stad. Uit de linker grafiek blijkt dat er 19 scholen zijn zonder tekort, maar dat er ook 52 scholen zijn met een tekort hoger dan 20%³. Uit de middelste grafiek blijkt dat scholen met een hoger schoolgewicht gemiddeld een hoger lerarentekort hebben.

Definitie schoolgewicht Schoolgewicht is een maat voor de verwachte onderwijsprestaties van de leerlingen van een school. Een hoger schoolgewicht houdt in dat er meer leerlingen zijn met een risico op een onderwijsachterstand.

Grote verschillen tussen lerarentekorten per school

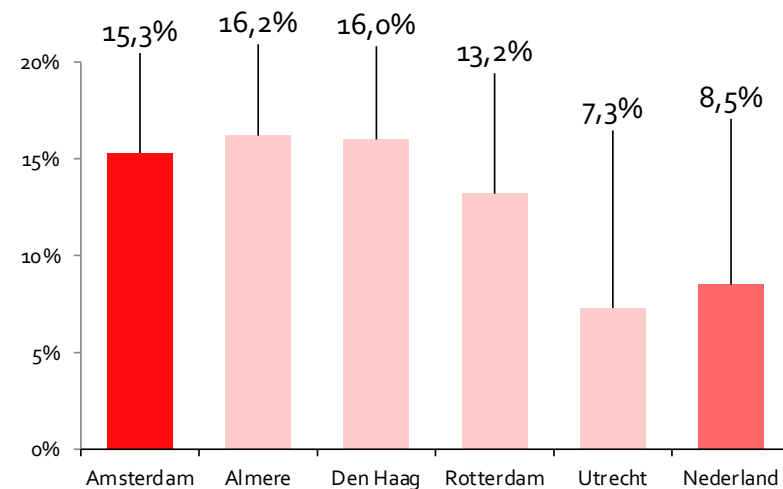
Lerarentekort groter op scholen met een hoger schoolgewicht

Het lerarentekort in de G5 en landelijk

Ook in de andere steden van de G5 is het lerarentekort gestegen. Voor het eerst is ook het lerarentekort in het primair onderwijs buiten de G5 gemeten. Het gemiddelde lerarentekort in Nederland is 8,5%.

Het lerarentekort is in de meeste grote steden veel groter dan het gemiddelde lerarentekort in Nederland

³ Personeelstekorten primair onderwijs in de G5, OCW / CentERdata, oktober 2021

Lerarentekort groter dan het aantal openstaande vacatures

Samenstelling van het lerarentekort

In Amsterdam is het lerarentekort van 563 fte samengesteld uit 81 fte vacatures en 482 fte verborgen tekorten⁴.

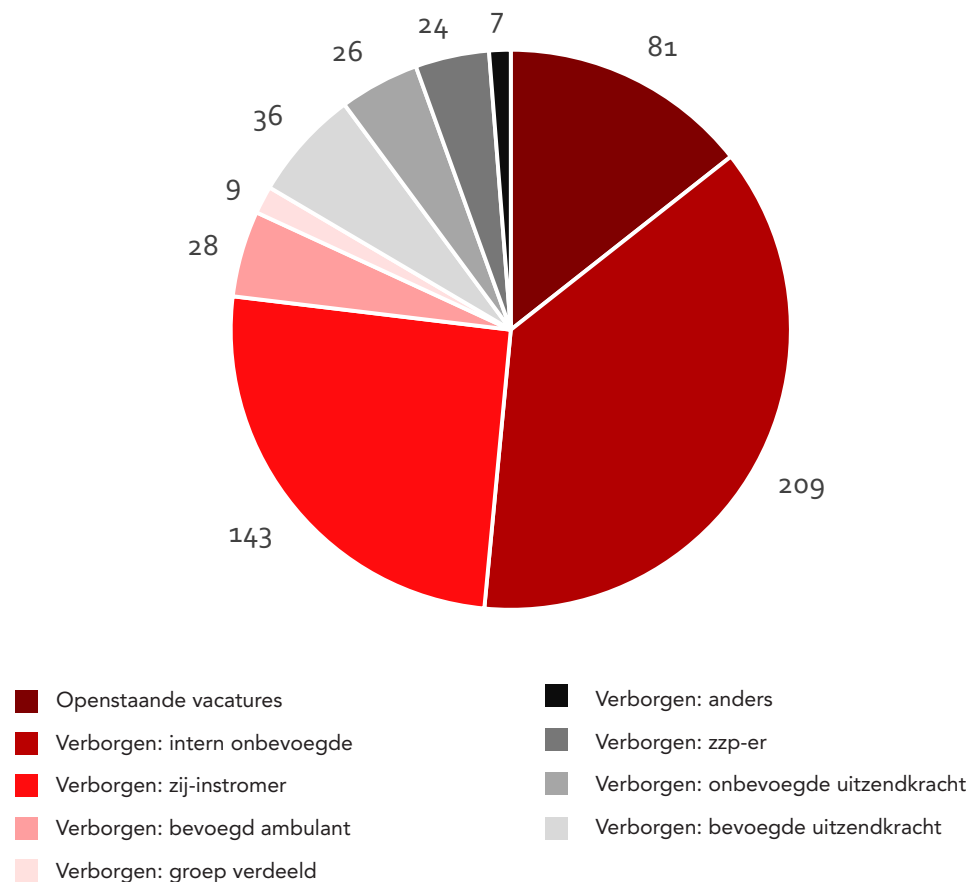
Verborgene tekorten

Een groot deel van het lerarentekort wordt, noodgedwongen, met een onbevoegde leraar opgevangen. Denk aan zij-instromers die extra dagen voor de klas staan, of een onderwijsassistent. Of door iemand die bevoegd is, maar eigenlijk andere taken heeft binnen de school. Zoals de directeur of intern begeleider van de school.

Kwaliteit van het onderwijs

Ondanks de enorme inzet van alle professionals, staat de kwaliteit van het onderwijs onder druk en blijft het lerarentekort onze onverminderde aandacht krijgen. Er zijn gelukkig ook succesvolle maatregelen. Denk bijvoorbeeld aan de 247 zij-instromers die in de komende twee jaar afstuderen.

De samenstelling van het lerarentekort (in fte)

⁴ Personeelstekorten primair onderwijs in de G5, OCW / CentERdata, oktober 2021

Goede opbrengsten maatregelen tegen het lerarentekort

In Amsterdam werken de schoolbesturen en de gemeente samen aan een Noodplan lerarentekort. Het Noodplan omvat maatregelen gericht op vermindering van het lerarentekort, het omgaan met het tekort op de scholen, en een gelijke verdeling van het tekort in de stad. Het Noodplan lerarentekort is verdeeld in vier actielijnen:

1. Werving en behoud

- ✓ Stedelijke afspraak BBO: 6% van de klassen worden bezet door nieuwe zij-instromers per jaar.
- ✓ Aanmeldingen Pabo: het doel om 5% meer instroom te realiseren dan in 2019 is zowel in 2020 (19%) als in 2021 (8%) bereikt.
- ✓ Zij instroom Pabo: in 20/21 zijn tot nu toe 55 zij-instromers gestart. In februari volgt een nieuw instroommoment. Daar zijn nu 68 zij-instromers voor aangemeld.
- ✓ De stedelijke begeleidingspool met coaches groeit nog steeds.
- ✓ Modulair opleiden: 28 onderwijsondersteuners zijn in 21/22 gestart met een oriëntatietraject. 29 doen een opleidingstraject. (vakmodules, pabo of AD PEP).
- ✓ Leraar in Amsterdam, een kleurrijk beroep:
- ✓ Leernetwerken voor hr-professionals en schoolleiders zijn gestart.
- ✓ Voor leraren gaan dit schooljaar drie leerarrangementen van start.

2. Omgaan met langdurige tekorten

- ✓ Inzet externe professionals: in 20/21 hebben 31 scholen externe professionals ingezet voor een deel van de lestijd. Ook dit jaar maakt een grote groep scholen (opnieuw) gebruik van deze mogelijkheid.
- ✓ Op het Platform www.andersom.amsterdam kunnen scholen terecht voor overzicht, ervaringen en matching met aanbieders (start voorjaar 22).

3. Monitoring en lobby

- ✓ Amsterdamse leraren ontvangen ook dit jaar een toelage van €925 (bij fulltime dienstverband).
- ✓ Leraren op scholen met een hoog schoolgewicht ontvangen een toelage van €2.310.

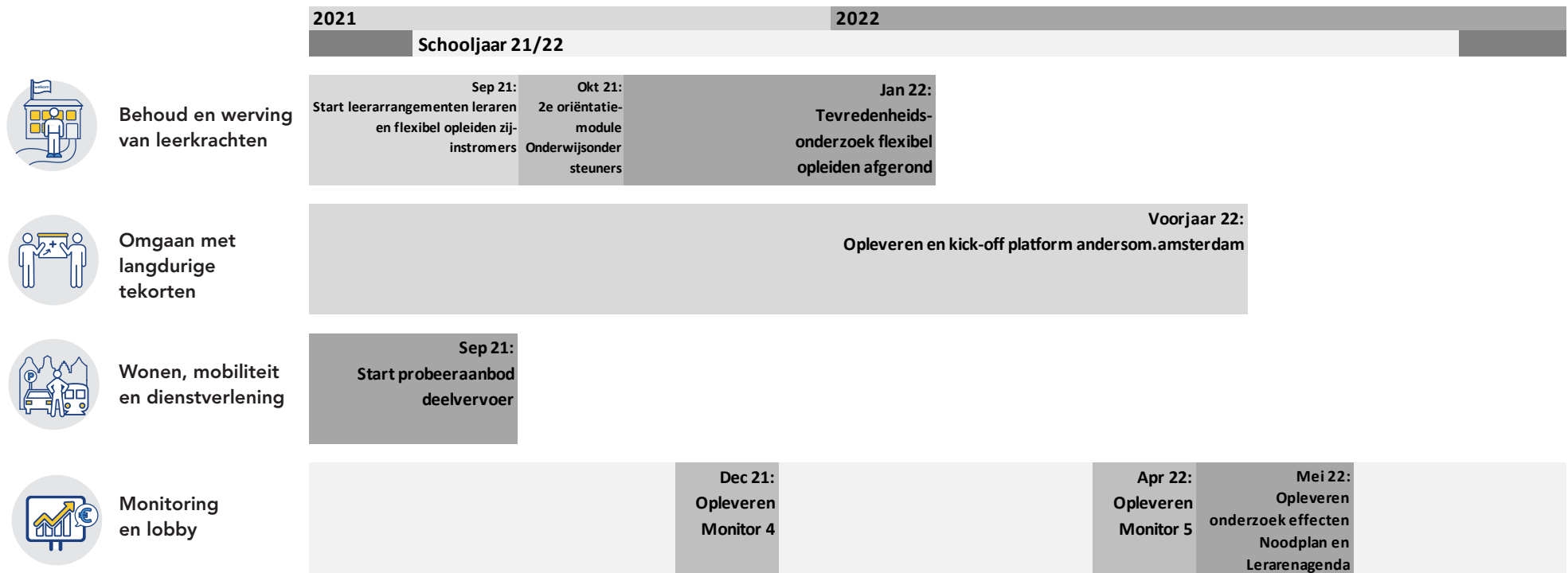
4. Wonen, mobiliteit en dienstverlening

- ✓ In 2021 zijn tot en met november 23 woningen met voorrang aan leraren toegekend.
- ✓ Voor schooljaar 21/22 ontvangt 1442 fte extra reiskosten voor woon-werkverkeer.
- ✓ Regeling voor extra parkeervergunningen is verlengd tot einde schooljaar 21/22.
- ✓ Per januari 2021 zijn er 940 parkeervergunningen verstrekt aan scholen.

Doel

In 2023 is het gemiddelde lerarentekort minder dan 5% en is er geen ongelijkheid meer in de verdeling van het tekort in de stad.

De uitvoering van het Noodplan gaat door

Deze monitor betreft specifiek het Noodplan lerarentekort

De Taskforce Lerarentekort, met vertegenwoordigers van de gemeente, het onderwijs en de lerarenopleidingen, zet ook maatregelen in op werving en behoud van leraren en schoolleiders. Het complete programma is te vinden op amsterdam.nl/lerarenagenda.

Colofon

Stuurgroep Programma Noodplan lerarentekort (BBO en gemeente Amsterdam)

Contact: info@bboamsterdam.nl of lerarenagenda@amsterdam.nl

Noodplan Lerarentekort

